

**Colecția VIORICA
NAGHIU**

**Descântec de venit
laptele la vaci**

1.

Să luară Mândraia, de la
casa ei
De la ieslea ei,
Pă ulițele satului,
Răjind și hornăind
Nime-n lume n-o aude.
Maica Sfântă din poarta
raiului
O întrebă:
- Ce răjești, ce
bornăiești?
- Cum n-oi răji, cum n-oi
bornăi
- Că bobonitorile
Mi-o luat laptili meu
Untu' meu
Groștioru' meu
Maica de cornu' drept
Luat-o
Bine o hrănit.

**Descântec de venit
laptili la vaci**

2.

Na Mândraie, na (de trei
ori)
Io nu strâng numele tău,
Io strâng laptili tău,
Mana ta,
Dulceața ta,
Groștioru' tău,

Colecția VIORICA NAGHIU

**Obiceiuri de toamnă – iarnă și credințe în Asuaju
de Sus**

Claca

Claca se făcea cu ocazii foarte variate precum efectuarea muncilor de sezon: aratul, săpatul, seceratul, desfăcatul mălaiului, la bătut de rugi (floarea soarelui), la torsul cânepii, la construirea caselor, șurilor, fântânilor etc.

Se mai făcea clacă iarna pentru dus bălegar la câmp pentru îngrășarea unor terenuri. Participanții la clăci se invitau dintre neamuri (rude) și vecini chiar și alți săteni. Mai ales cei care își construiau case sau șuri chemau în clacă aproape tot satul cu "împrumut" urmând ca atunci când va avea nevoie, cel care a fost în clacă să-i întoarcă ziua de clacă. Chemarea se făcea după procedee tradiționale. Cel care organiza claca chema de-a lungul drumului: "Faceți bine și haideți în clacă la dus piatră din codru, la dus gunoi, la secerat, la casă, c-apoi și io oi vini când v-a hi lipsă". (Informator Victor Nemeș, 55 ani, Maria Nemeș 52 ani, Asuaju de Sus, 1989)

După efectuarea lucrului, gazda organiza petrecere cu mâncare și băutură iar în funcție de importanța lucrării erau tocmiți "ciatarâși". La această petrecere veneau și feciorii. Se cânta, se chiuia și se petrecea până noaptea târziu.

O altă formă de clacă era claca organizată acasă de femeia care avea diferite probleme și nu-și putea toarce fuiorul. La această clacă participau vecinele și rudeniile. Era prilej de hărnicie dar și de voie bună, de cântece și glume.

Claca la desfăcatul mălaiului era și ea o formă, care suscită interes deosebit, deoarece ocaziona diferite jocuri. Astfel, băiatul care întâlnea "țuțur", cucuruz roșu (știulete roșu) avea dreptul să sărute o față și să tragă de urechi, să țuțure pe restul membrilor. (Informator Victor Nemeș, 55 ani, Maria Nemeș 52 ani, Asuaju de Sus, 1989) Claca era o formă de întraajutorare în cadrul colectivității satului, care punea în evidență coeziunea și buna conviețuire, între membrii colectivităților sătești tradiționale. Totodată ele aveau o largă deschidere către riturile de trecere, putând favoriza cunoașterea și apropierea dintre parteneri, la clăcile unde participau și tinerii.

Șezătoarea

Obiceiul acesta plin de pitoresc și de frumusețe a dispărut din localitate, dar în trecut era unul dintre cele mai îndrăgite de tineri. Reconstituirea acestui obicei este anevoioasă totuși, am reușit să identificăm în sat trei tipuri de șezători: una a fetelor, un tip mixt în care participau și femeii căsătorite și șezătoarea la fete, când un grup de feciori mere în șezătoare (vizită de seară la fete). Din relatările informatorilor a reieșit că mai demult era mult mai vie șezătoarea fetelor, întrucât bărbaților nu le convenea să-și lase nevasta la șezătoare cu feciorii. (Informator Domnuța Nancea, 52 ani, Asuaju de Sus, 1989)

Fetele mergeau la șezătoare cam după 15 ani când erau “fete fecioare” deci când erau băgate în danț. Șezătoarea începea după ce se întuneca; când era șezătoare mixtă participau și femeile din vecini. Fetele invitau și feciorii la șezătoare, care soseau ceva mai târziu. Domnea o atmosferă de manifestări tradiționale bogate: fetele și feciorii zăceau câte-n lună și în stele, horeu, să jucau și spuneau ghicitori. (Informator Aurica Pop, 52 ani, Asuaju de Sus, 1989) Prezența în cadrul șezătorilor a unor femei în vârstă, care erau depozitare ale unui repertoriu bogat, favoriza în cadrul șezătorii învățarea cântecelor populare într-o atmosferă de voieșie, hărnicie și bună dispoziție.

Referitor la unele rituri inițiatice am întâlnit pe cele din repertoriul aducerii feciorilor în șezătoare. Dacă feciorii întârziu să apară, fetele trebe să margă în grădină, să se suie într-un prun și la rădăcina lui să pună o piatră mare și să se urineze pă ea. Apoi scuturau prunul și rosteau formule orale: (Informator Luiza Draghiș, 42 ani, Nance Draghiș, 74 ani, Asuaju de Sus, 1989):

Eu nu scutur prunu’
Că scutur nebunu’
Aleacu scuture pă dracu’.
Dumnezo scuture feciorii
Din tăte șezătorile
Să vie la mine.

Alteori practica descântecului era însoțită și de o gestică anume. Dacă tăt nu vin feciorii, trebe să mai margă o dată la prun, da călare pă mătură și să înconjoare prunu’ c-apoi nu să poate să nu vină, și apoi să rostea formula orală. (Informator Leontina Tomșe, Asuaju de Sus, 1989)

Mădua ta,
De unde-i dusă
De unde-i pusă.
Din ulcele acoperite,
Din hârboaie lăcăstite
De-i dusă în vecini
Să die prin gard de stini;
De-i dus de strigoi
Să die-napoi;
De-i dus de cățele
Să die pân gard de nuiiele!
Să să pună-n vine
Din vine-n uger,
Din uger în țâțe,
Din țâțe în donițe.
Mândru și frumos
Cum l-o lăsat Maica
Sfântă și Domnu’ Cristos
Că mnie a altuie nu-mi
trebe
Nici cât un grăunț de mac
În patru crăpat.

De la Leontina Tomșe, 63 ani, Asuaju de Jos, 1989

Descântec la vacile strâcate

3.

Ne ,bumbă, ne,
Ne, bumbă, ne,
Io nu strâng numele tău
Că strâng lăptucul tău
Grotioru’ tău
Puterea ta.
De unde-i dusă,
De unde-i pusă
Să die!
Să die de-i în ulcele
acoperite,
De-i cu zăvoare zăvorât.

De-i în sat
Să die prin gard
De-i în vecini
Să die prin gard de stini.
Bine, curat
Luminat,
Cum Dumnezeo ți l-o dat
Să nu rămâie nici cât un
grăunț de mac
La patru crăpat.

*De la Rozalia Iluț,
Asuaju de Jos, 89
ani, 1989*

Descântec de soare săc

4.

Pă care om îl doare
capul, trebe să-i descânți
de soare săc; însamnă că
omu' o avut supărare în
asfințitul soarelui. Trebe
să-i unji fruntea cu
adesmă și să zâci:

Să luară
Pasăre de hier
Cu clonțu' de hier,
Cu pene de hier.
Să duseră-n pădure de
hier,
Ouară ouă de hier,
Scoaseră pui de hier,
N-are puii cu ce-și hrăni
N-are puii cu
Ce-i vrednici.
Să cânta cu glas mare
până-n ceri
Cu lacrimi până-n
pământ.
Nime-n lume n-o auzât

Mai exista un obicei al feciorilor care smulgeau ultima parte de fuior de pe furcă, care rămânea la sfârșitul caierului și făceau două păpuși. Le puneau nume de băiat și de fată. "Aista-i Văsălică și aiasta-i Mărie" și le aprindeau. Dacă se împreunau era semn că "cei doi și-s dragi și s-or lua". (Informator Maria Sabău, 66 ani, Asuaju de Sus, 1989)

Era obiceiul ca drăguțul fetei să-i confecționeze furcă ori rășchitor care trebuiau plătite cu un "țucat"(feciorul fixa numărul). Pe aceste obiecte dăruite, băiatul își scria numele cu cuțitul, cioplit în lemn.

Așa cum arată prof. Nicolae Bot, "șezătoarea ocazională numeroase jocuri dramatice și de societate, ale căror funcții dominante erau crearea bunei dispoziții, cultivarea unei comportări corespunzătoare în grup și inițierea în conduita pe care trebuia s-o aibă tineretul în manifestările cu caracter de petrecere.

Astfel de jocuri se constituiau într-un repertoriu bogat altădată și în șezătoarea din localitate. Menționăm jocul "fântânița": "să pune un scăunaș în mijlocul casei pe care șede un fecior și zice:

- Am picat în fântână! Fetele ziceau:

- Cine te-a scoate? Băiatul răspundea cu un nume de fată, de obicei numele celei care-i era dragă.

- Mărie!

Fata își lăsa furca și mergea să-i dea mâna și să-l scoată din fântână. El o țuca. Se jucau așa până le vinea rândul la tăți. (Informator Vasile Gâț, 62 ani, Asuaju de Sus, 1989)

Alt joc era "Gâcea". Un fecior avea în mână o ghicitoare (bucățică de lemn, bob de porumb sau de fasole), închidea mâna și o ducea la spate. Apoi întreba în care mână-i ghicea. Le dădea pe rând fetelor să ghicească. Care nu ghiceau de trei ori consecutiv "trebuie măritate". Se făceau trei bețișoare de lemn și erau date fetei sau băiatului să le sărute. După ce săruta primul băț îi spunea: Ai țucat pă...și dădeau nume de băieți urâți sau bătrâni, dar de multe ori se puneau și numele drăguțului fetei. Apoi jocul se inversa și fetele ascundeau gâcea. Alt joc era "de-a motroașca". Unul dintre ei era legat la ochi cu "un jolj mândru cusut cu flori". Și stătea întors cu fața la ușă. Din altă batistă se făcea o "motroașcă", un fel de minge mică iar unul din grup îl lovea pe cel care sta la ușă cu batista și el trebuia să ghicească. Stătea la ușă până ce ghicea care l-a lovit. (Informator Vasile Gâț, 62 ani, Asuaju de Sus, 1989)

Alt joc era de-a orbuțu'. Tinerii făceau un cerc în mijlocul casei, unu' era orbuțu' și era bine legat la ochi. Toți se învăteau în jurul lui. Trebuia să prindă pe cineva și să-i ghicească numele. Orbuțu', dacă era băiat, umbla să prindă fete și invers. Câte un fecior mai glumeț își puneau batic, iar dacă era prins tot de un fecior, deci reușea să-l păcălească, se isca o mare veselie. (Informator Vasile Gâț, 52 ani, Asuaju de Sus, 1989) Jocul "de-a zălogul" consta în aceea că se dădea

câte un număr la fiecare fată și la fiecare băiat. Unul dintre ei începea jocul și zicea:

- M-am îndrăgostit.

- De cine?

- De șase, etc. (Băiatul spunea un număr în funcție de preferința lui)

Cel care avea acest număr trebuia să reia repede jocul iar dacă nu răspundea repede, ori nu era atent (de multe ori nu se răspundea intenționat) i se lua “zalog”, o bastistă, inel, mărgelă, fusu’, ghemu. La urmă “zaloagele” se puneau pe masă și se acopereau cu o “zadie” (năframă) și se zicea:

- Ce să faci, al cui e zalogul acesta? Se primea o pedeapsă și numai după ce pedeapsa a fost stabilită se scotea obiectul de sub “zadie”. Pedepsele erau: să se sărute cu o fată dacă era băiat, să meargă ca broasca, să strige cucurigu, să stea. (Informator Vasile Gâț, 52 ani, Asuaju de Sus, 1989)

Din cele prezentate reiese că obiceiul avea și în Asuaj ca și în alte părți, funcții complexe, unde apare și cea de inițiere, apoi cea economică. Din relatările unor informatori am reținut că munca în șezătoare depindea de momentele ceremoniale. Fetele trebuiau să toarcă cât mai multe fuse și să poată face dovada hărniciei, să dovedească feciorilor că sunt apte pentru căsătorie.

Credințe în dracul

Când o fost moșu’ cu cai de mas, s-o culcat pe o miezunie (răzor care despărțea holdele) și o auzit pă la miazănoapte o ștraie și on danț și o văzut vinind cătă el o bandă de ciatarâși. I-o grăit, da’ el n-o n-o zâs nimică, că și-o adus aminte că nu trebe să grăiască, ca ieu graiul (vocea). Dacă n-o grăit s-o tăt dus.

De la Rozalia Nemeș, 78 ani, Asuaju de Jos, 1989

O mârș on om noaptea și l-o văzut pă Dracu șezând p-o ciutrucă, c-on tipoc (pipă) în gură și o auzit muzică și ziceu niște ștraiere de numa, numa. Apoi Dracu s-o suit în căruță și o mârș pă vale-n sus.

De la Șefan Nemeș, 58 ani, Asuaju de Jos, 1989

Nește feciori care o fost în șezătoare la fete în satu’ din vecini, o vinit pă la miazănoapte și când o fost între sate, o văzut niște

Fără Maica din Poarta cerului:

- Ce te cânti tu, pasăre,
Ce te vaieti?

- Cum de nu m-oi văieta?
Că m-am dus în pădure de hier

Și am făcut cuib de hier
Am ouat ouă de hier
Am scos pui de hier
Și n-am pui cu ce-i hrăni
N-am pui cu
Ce-i vrednici.

- Nu te cânta,

Nu te văieta

Du-te la cutare

Că-i-i soarele pân corp.

Soarele îi prin răceală,

Soarele îi prin osteneală,

Pân mâncare fără saț.

Pân băutul apii,

Pân suflarea vântului.

Du-te culege-i

Alege-i,

Din creștetu’ capului,

Din cârligu’ nasului,

Din fața obrazului.

Să nu tămâie nimic

Nici cât un grăunț de mac

În șapte crăpat.

Și la puii tăi dă-i-l!

Puii tăi hrănește-i

Puii tăi vrednicește-i

Puii tăi zburătăcește-i!

Cutare să rămâie curat

Și lumminat.

Tatăl bun ce l-o făcut,

Maica bună ce l-o născut

Leacu’ nu-i de la mine

Că-i de la Dumnezo și de

la Maica Sfântă.

De la Vasile Petcaș, 59 ani, Asuaju de Jos, 1989

Descântec de sclintit

5.

Piciorul sclintit se freacă
cu adejmă și să zice:

Dumnezo cu Sfântu'
Petre
Merse pă cale,
Pă cărare,
Până la podu' de aramă
Dumnezo trecu
Petru nu putu.
Dumnezo o zâs:
- Treci Petre!
- Nu pot Doamne!
Că podeaua s-o smintit
Și picioru' lu' Ion s-o
sclintit

Întoarce-te napoi
Sufală și zî:
-Tomni Doamne, picioru'
Cum o fost
Os cu os,
Ciont cu ciont,
Tomne-l Doamne, cum o
fost.
Descântecu' de la mine
Leacu' de la Dumnezo.

*De la Anișca Hossu,
Anișca Soponar, Asuaju
de Jos, 1989*

ciatarâși stând p-on hetan (lemn de tăiat).

L-o văzut pă Dracu' c-on tipoc lung și nu i s-o văzut clopu' de fum.
S-o dus în sus pă vale la Puntea Totului și o zâs niște ștraiere de crăpa
pământu'.

De la Alexandru Pop, 56 ani, Asuaju de Jos, 1989

Credințe în strănji

On om venind sara de la moară o văzut două luminiuță jucând înaintea
lui și le-o zâs:

- S-aveți spor la danț!
- S-aveți spor la fărină!
- Da', dacă îi spune la oaricine îi muri.

Omu' s-o dus acasă cu fărina și când o văzut femeia că nu să mai
ciuntă din sac fărina, l-o întrebat pă om *ce-i cu sacu'?* Omu' nu s-
o putut răbda și i-o spus. Atunci o și murit.

Într-o noapte am ieșit până afară și am văzut două luminiuță că o
ieșit din temeteu și o jucat cât o jucat, apoi s-o tăt dus.

De la Rozalia Nemeș, 78 ani, Asuaju de Jos, 1989

Credințe în urmă ré

Exista credința în anumite locuri rele unde te poți rătăci dacă umbli
noaptea.

On om o venit noaptea din pădure și ajungând pă la Podu Olinesî i-o
ieșit un ied în față. Tăt o jucat înaintea lui și el o crezut că mere pă dru-
mul cel bun și tăt o văzut că nu ajunge. Când s-o crăpat de zuă o văzut
că-i pă Dealu Mijlocii.

De la Alexandru Pop, 56 ani, Asuaju de Jos, 1989

Vineu mai mulți de la tren și când o ajuns pă ograda Tomanului n-o
mai știut vini, c-o călcat în urmă rea și s-o tăt învârtit pă loc și nu s-o

putut dezbăta de cap până când o vinit câinele și i-o dus acasă.

De la Maria Bancoș, 76 ani, Asuaju de Jos, 1989

Moșu' meu când era fecior holtei o mârș să-și cote caii pă Valea Mijlocii și atâta o tăt umblat până ce s-o crăpat de ziua și-o cântat co-coșii, numa atunci o știut el unde să află.

De la Rozalia Nemeș, 78 ani, Asuaju de Jos, 1989

Credințe în strigoi

Cu mult timp în urmă exista credința că unii oameni după moarte se fac strigoi: pruncii care mor nebotezați, cei ce să omoară, se sinucid, și cei care au "coadă la spate" (păr pe șale).

Ca să nu să facă strigoi trebe să se pună ai în copârșeu și să se ungă cu ai ușile de la casă, ferestrele, ușile de la porți și obloanele, și-apoi nu mai vine. Cel cu coadă la spate trebe îm-pluntat o indre în inimă.

De la Anica Ianoș, 74 ani, Asuaju de Sus, 1989

Demult, de tăt am auzât și io de la moșu', o murit departe de casă, în război on fecior care avea o drăguță și tare dragă îi era și ea n-o știut că-i mort. Într-o noapte o venit s-o ducă așe cum s-o fost înțaleasă. Era călărește pă cal. Fata s-o îmbrăcat și s-o suit pă cal cu el. Fecioru' să tăt păzea că trebe să ajungă, până nu s-a crăpa de ziua. Cum treceau pântr-o pădure la fată i s-o părut că vorbesc lemnele: uite, viu și cu mortu' tăt alătore pân codru. Zua să apropie și el s-o oprit lângă o groapă mare deștisă. Calu' s-o făcut copârșeu, hainele pânză de mor și armele cruce și el o vrut s-o tragă și pă fată cu el. Da' hăpt atunci s-o auzit cântând cocoșii și el n-o mai avut putere și groapa s-o întis.

De la Aurica Brândușe, 48 ani, Asuaju de Sus, 1989

Descântec de sclintit

6.

Să luară pă cale, pă cărare
Dumnezo cu Sfântu' Petru
Până la podu' de aramă
Dumnezo trecu,
Petru nu putu
- Treci Petre!
- Nu pot Doamne!
Că podoaua s-o clătīt
Picioru' mi s-o sclintit.
Tomni-l Doamne, la loc
Pomni-l Doamne, cum o
fost.
Vână cu vână,
Carne cu carne,
Măduvă cu măduvă,
Os cu os,
Tomni-l Doamne, cum o
fost!
Descântecu' de la mine
Leacu' de la Dumnezo.

*De la Rozalia Iluț, Asuaju
de Jos, 89 ani, 1989*

Descântec de jolunuță

7.

Jolunuță, jolunuță,
Încarcă-te pă furcuță
Și te du la Vărcăluță
Și te-apleacă și bea apă
Și-acolo să piei

Cum piere roua de soare
Și scoptitu' sub picioare.

*De la Rozalia Iluț,
Asuaju de Jos, 89 ani,
1989*

Descântec de deochi

8.

Pântu' omu' diochet să ié
apă nouă înt-o cană și iei
pă cuțât 9 cărbuni și zâci:

Sfârc nouă,
Sfârc opt....sfârc unu'
Să luară nouă moroi
Nouă pocicănitori
Pă cale, pă cărare,
Dumnezo le-o întrebat:
- Unde mereți voi, moroi,
Voi strâgoi?
- Merem la Mărie.
Bine-i grasă
Bine-i frumoasă.
Sângele să-i bem
Carnea să-i mâncăm,
- Eu de-acolo vă opresc!
Cu sorocu' mneu
Cu a lui Dumnezeu.
Vă duceți în Marea mare
Aculu este un pește mare
Cu solzu' cât un taljer.
Sângele să-i beți
Carnea să-i mâncați
Veacu' să-i purtați.
Ion să rămâie curat,
Luminat,
Ca argintu' strecurat.
Cum Maica Sfântă l-o
dat.

Să zice că mai demult o fost o femeie care o avut 6 feciori și o fată. Pă fată o pețit tăți feciorii din sat da' ie n-o vrut să margă după nici unu', că i-o fo' drag un fecior venit de departe, cel mai mic dintre feciori o zâs cătă mă-sa s-o deie că ei îs șase frați și în tătă săptămâna or mere căte unul după ie și or aduce-o acasă. Mă-sa o dat. Apoi o venit o boală și o murit tăți feciorii și femeia o rămas sângură, și-i era tare dor de fată. Femeia l-o blăstămat pă cel mai mic care o zâs să deie fata, ca să nu-l răbde pământul.

Înt-o sară, fratele cel mai mic s-o dus la fată și o bătut cu jejetu' în fereastră și o temat să o ducă la mă-sa, , da' el n-o vrut să margă în casă. Fata s-o îmbrăcat și s-o suit pă cal cu el. Fratele ei să tăt păzea și zice că e tare degrabă. Cum treceau printr-o pădure la fată i s-o părut că vorbesc lemnele:

Uite, diu și cu mortu'
Tăt alătore prin codru.

Fata i-o spus la frate că nu știe ce vorbesc lemnele iar el o zâs să nu le mai asculte și să-și vadă de drum. Când o ajuns acasă, el n-o vrut să să bage-n casă. Mă-sa o fost bucuroasă că-și vede fata și o întrebat cum de-o venit noaptea și i-o spus că frații ei tăți o murit. Atunci fata i-o răspuns că o adus-o cel mai mic. Atunci mă-sa o zâs că l-o blăstămat și că nu-l rabdă pământul.

De la Vasile Găț, 63 ani, Asuaju de Jos

Vrăji pentru a despărți pă doi luați

Mi-o făcut o mozoacă (legătură) în care o pus: păr, unghii de la găină, paie din pat de mort și mozoaca o țăpat în poiată. Da' n-am călcat io pă ie că o călcat on bou și o și bolunzât.

De la Rozalia Nemeș, 78 ani, Asuaju de Jos, 1989

Post negru pă orândă

Să țâne în nouă marți și să mănânce numa' sara după ce răsar stelele pită uscată și sărată. Să împluntă o custură (cuțit) rujinoasă lângă horn

în podu' căsî, ş-apoi a noua noapte disează orânda care trebuie să die de unde îi.

De la Iuliana Bob, 69 de ani, Asuaju de Jos, 1989

Post de noroc la iosag

Cine are pagubă în iosag (animale) trebe să nu mănânce alune şi în zua de Crăciun, c-apoi nu i-or mai muri iosagurile.

De la Anișca Soponar, 74 ani, Asuaju de Jos, 1989

Credințe în luatul laptelui

Unele femei știu lua laptele de la vaci. Când o fost odată, tăt am văzut că pă zî ce mere tăt le scade laptele la vaci și noaptea am pândit pă la poieți. Cătă miază-noapte am văzut că să bagă în șură, mǎrgând de-a dura o roată de car. Omu' mneu o prins și o legat de un stâlp. După cântatu' cocoșilor roata o prins a grăi că s-o lese, că n-a mai vini altu' să fure laptele de la vaci.

De la Rozalia Nemeș, 78 ani, Asuaju de Jos, 1989

O femeie gazdă și-o mânat sluga înt-o dimineață înainte de răsăritul soarelui să margă pă uliță pă la vecini, s-o lovească în vrăjniță (poartă) c-o nuie și c-o mozoacă în care nu știu ce o pus și să zăcă:

- De-aci un pic

Și de-aci un pic, pe la tăți vecinii.

Da' sluga ca să nu-l trimată altu' o zăs:

- De-aci tăt și de-aci tăt.

Pă când o venit acasă sluga o crăpat ujerul la vacă de atâta lapte.

De la Flore Bancoș, 65 ani, Asuaju de Jos, 1989

- Treci diuăti

Păstă cap,

Cum trece vântu' păstă sat.

Treci diuăti păstă el

Cum trece vântu' păstă tăt pământu'.

Cel descântat bea apă de 9 ori de pă cărbuni, să unje pă frunte, pă inimă, în mâini și tălpi și se face semnul crucii.

De la Rozalia Iluț, Asuaju de Jos, 89 ani, 1989

Descântec de deochi

9.

Să luară nouă moroi

Cu nouă pocitori

Cu nouă decântători.

Când o fost la amniază

Cu ele mă întâlne

- Unde mereți voi, moroi

Cu nouă pocitori

Cu nouă descântători?

- Noi merem la cutare

Carnea să-i mǎncăm

Sângele să-i bem.

- Voi aculu nu mereți

Mereți la marea cea mare

Că este un pește mare

Cu ochii cât un taljer

Carnea mâncați-i

Sângele beți-i

Pă cutare lăsați-o curată

Și luminată

- Fugi diochi necurat

Că te-a ajuje abor

De om botezat.
Fuji deochi fierbinte
Că te-ajunje
Abor de părinte.

*De la Rozalia Iluț,
Asuaju de Jos, 89 ani,
1989*

Descântec de orândă

10.

Io nu împung pâinea
Da' împung pă orânda
mea.
Să n-aivă stare,
Ca frunza plopului,
Nici la umbră,
Nici la soare,
Nici la vânt,
Nici la răcoare.
Până la mine a vini
Și cu mine a vorovi
Și cu mine mâna a da
Și-n cununie ne-om lua.

*De la Rozalia Iluț,
Asuaju de Jos, 89 ani,
1989*

Descântec de orândă

11.

Doamne, Maică, Sfântă,
Așé să n-aivă stare și
așezare,
Orânda mé,

În vecini o fost o babă care o știut lua laptele de la vaci. Ei erau săraci n-aveu vacă, da' lapte în casă aveu. Înt-o zi le-o venit ospătoi și o zâs că le-a da tocană (mămăligă) cu lapte, da' să aștepte până a trece ciurda (cireada).

Când o trecut ciurda satului s-o dus și o împluntat un cuțat în maliță, o boscorodit (o zis) nu știu ce și o curs lapte pângă cuțit.

De la Vasile Tomșe, 65 ani, Asuaju de Jos, 1989

Tri dumari (drumeți) o trecut pângă o turmă de oi. Unu' din ei o zâs că le-a lua laptele. S-o tras înt-o parte, o zâs oarece, apoi tăte oile o început să behăiască și să ridice capurile în sus. Da' ciobanul s-o luat pă samă, și-o luat guba, o trântit de trei ori de pământ, o luat pă dos și- api și-o țâpat gacile, le-o pus în botă și așe o mânat oile din locu' acela.

De la Vasile Tomșe, Flore Bancoș, Milica Iluț 65 ani,
Asuaju de Jos, 1989

Practici magice de Bobotează; foto: Felician Săteanu